

Sygn. akt VI U 4342/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 2015 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołań: **Przedsiębiorstwa (...)**

Spółki z o.o. z siedzibą w B.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.**

z dnia 3 października 2013 r. o numerach : (...), (...), (...), (...) i (...)

w sprawie: **Przedsiębiorstwa (...)**

Spółki z o.o. z siedzibą w B.

przeciwko: **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych**

Oddziałowi w B.

z udziałem zainteresowanych :

B. K., M. L., A. M., P. N. i D. P.

o ubezpieczenie i podstawę wymiaru składek

1) zmienia decyzję nr (...) z dnia 3 października 2013 r. w ten sposób, że stwierdza, iż M. L. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów zlecenia nazwanych „ umowami o dzieło ” na rzecz płatnika składek Przedsiębiorstwa (...) Spółki z o. o. z siedzibą w B. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 18 marca 2011 roku do 20 marca 2011 roku oraz oddała odwołanie od tej decyzji w pozostałej części,

2) oddała pozostałe odwołania.

Na oryginalnie właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 4342/13

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 3 października 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. - na podstawie art. 83 ust. 1 pkt. 1 i 3, w związku z art. 38 ust. 1, art. 68 ust. 1 pkt. 1 lit. a i c oraz art. 6 ust. 1 pkt. 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt. 2, art. 18 ust. 3, art. 20 ust. 1, art. 36 ust. 1, 2 i 4, art. 41 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.) - określił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, to jest na ubezpieczenia

emerytalne, rentowe i wypadkowe zainteresowanych: P. N., D. P., A. M., M. L. i B. K. z tytułu wykonywania przez nich pracy na podstawie umów zlecenia na rzecz płatnika składek Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. w okresach i kwotach wskazanych w decyzjach.

W uzasadnieniu wydanych decyzji organ rentowy podał, iż w wyniku kontroli przeprowadzonej w powodowej Spółce ustalono, że w ramach zawartych z płatnikiem składek umów zlecenia, nazywanych umowami o dzieło, w/w zainteresowani wykonywali czynności, których zakres polegał na wykonaniu terenowych prac geologicznych i laboratoryjnych. W ocenie organu rentowego umowy te nie spełniały warunków zawartych w art. 627 k.c. Zdaniem pozwanego, strony określiły zawartą umowę jako umowę o dzieło w celu uniknięcia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu wykonywanej pracy na podstawie umów zlecenia.

Odwołanie od powyższych decyzji złożył płatnik składek - Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B., wnosząc o zmianę zaskarżonych decyzji.

W uzasadnieniu odwołań skarżąca Spółka wskazała, iż chybiona jest konstatacja organu rentowego jakoby zawierane przez nią umowy nie spełniały wymogów wynikających z przepisów kodeksu cywilnego, w szczególności art. 627 k.c. W obszernej argumentacji, przywołanej dla uzasadnienia swego stanowiska procesowego, odwołująca się Spółka kwestionowała ustalenia faktyczne organu dotyczące przyjęcia, że łączące strony umowy polegały na wykonywaniu usług, podczas gdy - w jej ocenie - dotyczyły wykonywania dzieł.

W odpowiedziach na odwołania pozwany wnosił o oddalenie odwołań, podtrzymując argumentację przedstawioną w uzasadnieniach zaskarżonych decyzji.

Sprawy z odwołań Spółki o sygn.akt VI U 4343/13, VI U 4344/13, VI U 4345/13 I VI U 4346/13 zostały połączone do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn.akt VI U 4342/13 .

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Podstawowym zakresem działalności Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. jest wykonanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich. Spółka w okresie od 01/2010 r. do 12/2012 r. zawierała umowy o dzieło, w ramach których sporządzano profil wiercenia lub zagęszczenia, a także badania laboratoryjne. W/w umowy zawierane były z osobami pracującymi w terenie oraz w laboratorium. (...), w tym naliczaniem podatku i składek ZUS, zajmuje się prowadząca biuro (...) K. S.

Dowód: zeznania świadków: K. S. (k. 93 akt sądowych), T. M. (k. 93-95 akt sądowych), zeznania zainteresowanych: M. L., A. M., P. N. (k. 95-101 akt sądowych)

W dniu 18 listopada 2010 r. zainteresowany M. L. zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było pompowanie czyszczące, pobór wód podziemnych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły na dzień 26 listopada 2010 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 555 zł netto.

W dniu 30 listopada 2010 r. zainteresowany ten zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było przeprowadzenie badań laboratoryjnych. Termin wykonania umowy strony oznaczyły na dzień 2 grudnia 2010 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 200 zł netto.

W dniu 18 stycznia 2011 r. zainteresowany ten zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu otworów wiertniczych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły na dzień 28 stycznia 2011 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 1.110 zł netto. W dniu 9 lutego 2011 r. podpisano aneks do w/w umowy, zmniejszając zakres realizacji umowy do 13 otworów wiertniczych, wynagrodzenie do 910 zł netto oraz zmieniono termin wykonania do 4 lutego 2011 r.

W dniu 9 oraz 14 lutego 2011 r. zainteresowany M. L. zawarł z płatnikiem składek umowy, których przedmiotem było przeprowadzenie badań laboratoryjnych. Termin wykonania umowy strony oznaczyły odpowiednio do 11 i 16 lutego 2011 r. Wynagrodzenie z tytułu obydwu umów ustalono na kwotę 150 zł netto każda.

W dniu 21 lutego 2011 r. wyżej wskazany zainteresowany zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu otworów wiertniczych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły do 4 marca 2011 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 1.250 zł netto.

W dniu 21 marca 2011 r. zainteresowany ten zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było przeprowadzenie badań laboratoryjnych. Termin wykonania umowy strony oznaczyły do 21 marca 2011 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 870 zł brutto.

W dniu 22 marca 2011 r. zainteresowany ten zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonanie otworów wiertniczych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły do 1 kwietnia 2011 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 1.300 zł brutto.

W dniu 4 kwietnia 2011 r. zainteresowany ten zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonanie otworów wiertniczych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły do 22 kwietnia 2011 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 2.200 zł brutto.

W dniu 27 kwietnia 2011 r. zainteresowany ten zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu otworów wiertniczych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły do 29 kwietnia 2011 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 260 zł brutto.

Wszystkie umowy zawarte przez zainteresowanego M. L. określone zostały jako umowy o dzieło. Ich przedmiotem miało być wykonywanie terenowych prac geologicznych, w tym odwiertów i dokumentacji, jak również badań laboratoryjnych. Czas wykonywania prac nie był z góry określony. Dla potrzeb realizacji tych umów Spółka używała niezbędny sprzęt. Prace realizowane były w grupach, kierowanych przez pracowników G., w niektórych przypadkach również przez samego zainteresowanego. Do grup zwykle przydzieleni byli pracownicy powodowej Spółki, którzy jako bardziej doświadczeni sporządzali dokumentację. Po wykonaniu niezbędnych czynności sporządzano metrykę.

W okresach wykonywania umów zainteresowany nie posiadał innego tytułu do ubezpieczeń społecznych.

(dowody: zeznania zainteresowanego M. L. - k. 95-97 akt sądowych, umowy o dzieło wraz z rachunkami - żółta zakładka segregatora załączonego do akt sądowych)

W dniu 21 lipca 2010 r. zainteresowany A. M. zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonanie sondowań statycznych oraz otworu wiertniczego, jak również sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły do 23 lipca 2010 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 230 zł netto.

W dniu 18 czerwca 2010 r. zainteresowany ten zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu sond statycznych oraz dynamicznych, a ponadto - otworów w nawierzchni oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły do 4 lipca 2010 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 1.680 zł netto. W dniu 14 lipca 2010 r. podpisano aneks do w/w umowy, zmniejszając zakres realizacji umowy i wynagrodzenie do 1.570 zł netto.

W dniu 1 marca 2011 r. zainteresowany ten zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu otworów wiertniczych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły do 6 marca 2011 r. Strony przewidziały wynagrodzenie ryczałtowe za każdy metr odwiertu.

W dniu 18 maja 2011 r. zainteresowany ten zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu otworów wiertniczych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły na 27 maja 2011 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 890 zł brutto.

W dniu 6 czerwca 2011 r. zainteresowany ten zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu otworów wiertniczych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły na 22 czerwca 2011 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 1.490 zł brutto.

W dniu 27 czerwca 2011 r. zainteresowany ten zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu otworów wiertniczych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły na 8 lipca 2011 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 1.330 zł brutto.

W dniu 14 listopada 2011 r. zainteresowany A. M. zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu prac geologicznych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły na 29 listopada 2011 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 1.783 zł brutto.

W dniu 11 czerwca 2012 r. zainteresowany ten zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu prac geologicznych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły na 15 sierpnia 2012 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 3.500 zł brutto.

Wszystkie umowy zawarte przez zainteresowanego określone zostały jako umowy o dzieło. Ich przedmiotem miało być wykonywanie terenowych prac geologicznych, w tym odwiertów i dokumentacji. Czas wykonywania prac nie był z góry określony – prace trwały 8-10 godzin dziennie. Dla potrzeb realizacji tych umów Spółka użyczała niezbędny sprzęt. Prace realizowane były w grupach, kierowanych przez pracowników G.. Członkowie zespołów sami uzgadniali między sobą jakie czynności będą wykonywali danego dnia. Do grup zwykle przydzieleni byli pracownicy powodowej Spółki, którzy jako bardziej doświadczeni sporządzali dokumentację. Po wykonaniu niezbędnych czynności sporządzano metrykę.

W okresach wykonywania umów zainteresowany nie posiadał innego tytułu do ubezpieczeń społecznych.

(dowody: zeznania zainteresowanego A. M. - k. 97-98 akt sądowych, umowy o dzieło wraz z rachunkami - zielona zakładka segregatora załączonego do akt sądowych)

W dniu 17 lutego 2010 r. zainteresowany P. N. zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonanie sondowań statycznych oraz otworów wiertniczych, jak również sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły do 22 lutego 2010 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 600 zł netto. W dniu 22 lutego 2010 r. podpisano aneks do w/w umowy, zwiększając zakres realizacji umowy, wynagrodzenie do 1.150 zł netto oraz zmieniając termin wykonania umowy do 26 lutego 2010 r.

W dniu 25 marca 2010 r. wyżej wskazany zainteresowany zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu otworów wiertniczych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły do 31 marca 2010 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 400 zł netto. W dniu 31 marca 2010 r. podpisano aneks do w/w umowy, zwiększając zakres realizacji umowy, wynagrodzenie do 420 zł netto.

W dniu 6 kwietnia 2010 r. wyżej wskazany zainteresowany zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu otworów wiertniczych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły do 16 kwietnia 2010 r. Strony przewidziały wynagrodzenie w kwocie 1.100 zł netto. W dniu 16 kwietnia 2010 r. podpisano aneks do w/w umowy, zwiększając zakres realizacji umowy, wynagrodzenie do 2.500 zł netto oraz zmieniając termin wykonania umowy do 30 kwietnia 2010 r.

W dniu 5 maja 2010 r. wyżej wskazany zainteresowany zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu otworów wiertniczych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony

oznaczyły na 27 maja 2010 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 1.650 zł netto. W dniu 17 maja 2010 r. podpisano aneks do w/w umowy, zwiększając zakres realizacji umowy, wynagrodzenie do 2.200 zł netto.

W dniu 7 czerwca 2010 r. wyżej wskazany zainteresowany zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu otworów wiertniczych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły do 15 czerwca 2010 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 1.240 zł netto.

W dniu 5 lipca 2010 r. wyżej wskazany zainteresowany zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu otworów wiertniczych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły na 15 lipca 2010 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 1.190 zł netto. W dniu 14 lipca 2010 r. podpisano aneks do w/w umowy, zmieniając zakres realizacji umowy oraz wysokość wynagrodzenia do 905 zł netto.

W dniu 14 marca 2011 r. wyżej wskazany zainteresowany zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonaniu wierceń ręcznych oraz sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły na 18 marca 2011 r. Wynagrodzenie z tytułu umowy ustalono na kwotę 1.400 zł brutto.

Wszystkie umowy zawarte przez zainteresowanego P. N. określone zostały jako umowy o dzieło. Ich przedmiotem miało być wykonywanie terenowych prac geologicznych, w tym odwiertów i dokumentacji. Czas wykonywania prac nie był z góry określony. Dla potrzeb realizacji tych umów Spółka użyczała niezbędny sprzęt. Prace realizowane były w grupach, kierowanych przez pracowników G.. Członkowie zespołów sami uzgadniali między sobą jakie czynności będą wykonywali danego dnia. Do grup zwykle przydzieleni byli pracownicy powodowej Spółki, którzy jako bardziej doświadczeni sporządzali dokumentację. Po wykonaniu niezbędnych czynności sporządzano metrykę.

W okresach wykonywania umów zainteresowany nie posiadał innego tytułu do ubezpieczeń społecznych.

(dowody: zeznania zainteresowanego P. N. - k. 98-99 akt sądowych, umowy o dzieło wraz z rachunkami - niebieska zakładka segregatora załączonego do akt sądowych)

W dniu 28 listopada 2012 r. zainteresowany B. K. zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonanie badań terenowych i prac związanych, jak również sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły do 21 grudnia 2012 r. Strony przewidziały wynagrodzenie ryczałtowe za każdy metr odwiertu.

(dowody: umowa o dzieło wraz z rachunkiem - czerwona zakładka segregatora załączonego do akt sądowych)

W dniu 20 marca 2011 r. zainteresowany D. P. zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonanie wierceń ręcznych, jak również sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły do 1 kwietnia 2011 r. Strony przewidziały wynagrodzenie ryczałtowe.

W dniu 4 kwietnia 2011 r. wyżej wskazany zainteresowany zawarł z płatnikiem składek umowę, której przedmiotem było wykonanie wierceń ręcznych i sondowań, jak również sporządzenie stosownej dokumentacji. Termin wykonania umowy strony oznaczyły do 22 kwietnia 2011 r. Strony przewidziały wynagrodzenie ryczałtowe.

(dowody: umowy o dzieło wraz z rachunkami - szara zakładka segregatora załączonego do akt sądowych)

Przedstawione dowody były podstawą ustalenia powyższego stanu faktycznego, ponieważ nie zawierają sprzeczności, wzajemnie się uzupełniają, tworzą spójną logiczną całość, a ich wiarygodność nie została zakwestionowana przez strony. Za wiarygodne uznano również wyjaśnienia prezesa powodowej spółki Z. C., przy czym Sąd nie dał wiary tej ich części, w której przedstawiciel powodowej spółki stwierdził, iż wszyscy zainteresowani samodzielnie sporządzali metryki.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Istota sporu w rozpoznawanych łącznie sprawach sprowadzała się do dokonania prawidłowej kwalifikacji umów zawartych przez Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. z zainteresowanymi: P. N., D. P., A. M., M. L. i B. K.. Rozważając tę kwestię w pierwszej kolejności dostrzec należy, iż obowiązki zainteresowanych, sprowadzające się do wykonywania terenowych prac geologicznych i laboratoryjnych, nie były świadczeniami jednorazowymi, zaś umowy po ich zakończeniu były zawierane ponownie. Co więcej, wykonywane w ramach tych umów czynności były tożsame z rodzajem działalności prowadzonej przez płatnika składek.

Już ta okoliczność wskazuje, że zatrudnienie w/w zainteresowanych na podstawie umów o dzieło nie miało merytorycznego uzasadnienia, a miało na celu jedynie pominięcie obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 121 j.t.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej zleceniobiorcami. Na podstawie przepisu art. 12 ust. 1 niniejszej ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Art. 13 pkt 2 ustawy stanowi, iż obowiązek ubezpieczeń zleceniobiorcy istnieje od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy. W myśl art. 18 ust. 3 cytowanej ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zleceniobiorców ustala się, jeżeli w umowie agencyjnej lub umowie zlecenia albo innej umowie o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, określono odpłatność za jej wykonanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie. Zgodnie z art. 20 ust. 1 podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. W myśl art. 36 ust. 1, 2 i 4 każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób określonych w art. 6 ust. 1 pkt. 1-4 należy do płatnika składek. Zgłoszeń, o których mowa w ust. 2 i 3, dokonuje się w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 4a, 5, 5a i 9a. Zgodnie z art. 41 ust. 1 płatnik składek przekazuje do Zakładu imienne raporty miesięczne, po upływie każdego miesiąca kalendarzowego, w terminie ustalonym dla rozliczania składek.

Stosownie do treści art. 627 k.c., przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy jest zatem zobowiązanie do wykonania określonego dzieła, które może mieć charakter materialny jak i niematerialny, zaś sama umowa jest umową rezultatu. Z kolei zgodnie z treścią przepisu art. 734 § 1 k.c., przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zlecenia (art. 750 k.c.). Przedmiotem tej umowy jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa o świadczenie usług to umowa starannego działania, podczas gdy umowa o dzieło jest umową rezultatu. Przedmiotem umowy o dzieło jest zatem osiągnięcie z góry oznaczonego wyniku, podczas, gdy przedmiotem umowy o świadczenie usług jest jedynie staranne dążenie do osiągnięcia rezultatu, ale jego osiągnięcie nie należy do treści zobowiązania.

Odróżnienie umowy o dzieło od umów pokrewnych, zwłaszcza o świadczenie usług innego rodzaju, budzi nieraz w praktyce trudności. Umowa o dzieło różni się od umowy o świadczenie usług brakiem stosunku zależności między stronami i koniecznością osiągnięcia oznaczonego rezultatu ludzkiej pracy w szerokim tego słowa znaczeniu, gdy w drugim rodzaju umów decydujący nie jest rezultat, lecz wykonywanie pracy jako takiej. Wprawdzie zamawiający może udzielać wskazówek, co do tego, jak dzieło ma być wykonywane, pracownik, w odróżnieniu od przyjmującego zamówienie, nie ponosi jednak odpowiedzialności kontraktowej, gdy świadczona przez niego praca nie spełnia oczekiwań pracodawcy. Natomiast przyjmującego zamówienie obciąża odpowiedzialność za nieosiągnięcie określonego rezultatu. Prowadzi to do innego rozkładu ryzyka co do wykonania i jakości usługi. Umowa o dzieło

różni się od umowy zlecenia tym, że zawsze musi być uwięczona konkretnym i sprawdzalnym rezultatem. Mniejsze znaczenie ma tu obowiązek osobistego wykonania dzieła przez przyjmującego zamówienie, byle rezultat końcowy był osiągnięty. W umowie zlecenia nie akcentuje się owego rezultatu jako koniecznego, ze względu natomiast na moment osobistego zaufania między kontrahentami, obowiązek osobistego świadczenia przez zleceniobiorcę staje się tu regułą. Zlecenie w takim ujęciu odnosi się zresztą jedynie do dokonania określonej czynności prawnej.

W ocenie Sądu Okręgowego przedmiotowych umów zawieranych pomiędzy zainteresowanymi a odwołującą się Spółką nie można uznać za umowy o dzieło, pomimo takiego ich nazwania przez strony. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż rzeczywistą wolą stron nie było zawarcie umowy o dzieło, gdyż celem podejmowanych przez zainteresowanych czynności wykonywanych w ramach terenowych prac geologicznych i laboratoryjnych, nie było osiągnięcie konkretnego rezultatu, który podlegałby ocenie. Były to zatem umowy starannego działania, mające charakter umów o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zlecenia (art. 750 k.c.). Zainteresowani otrzymywali wynagrodzenie za wykonane czynności, a nie za osiągnięcie konkretnego, ściśle określonego rezultatu.

Wykonanie usług polegających na wykonywaniu odwiertów/pobieraniu próbek do badań i ich wykonywanie nie może być traktowane jako realizowanie umowy o dzieło, bowiem zainteresowani wykonując te umowy nie stwarzali nowych rzeczy-dzieł. Zainteresowani wykonywali tylko czynności powtarzalne, które w ocenie Sądu nie mogą być traktowane jako dzieło.

Należy uznać, że sposób realizacji umów zawartych przez płatnika składek z zainteresowanymi przemawia za przyjęciem, że były to umowy cywilnoprawne o charakterze umów o świadczenie usług. Umowy te bowiem polegały na wykonywaniu przez zainteresowanych czynności powtarzalnych, a w przypadku prac geodezyjnych w terenie prace te wymagały współdziałania kilku osób w ramach skoooperowanych czynności, których istota sprowadzała się do starannego działania. Taki sposób wykonywania umów wyłączał możliwość poddania efektu pracy zainteresowanych rękojmi za wady fizyczne. W orzecznictwie eksponuje się tego rodzaju kryterium jako właściwe dla umów o dzieło (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2000r. IV CKN 152/00 OSNC 2001r. z.4, poz 63; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26 stycznia 2006r. III AUa 1700/05, OSA 2008/3/5). Pokreślić także należy, że nadane umowom nazwy nie przesądzają o rzeczywistej naturze łączących powodową Spółkę i zainteresowanych więzi prawnych. Zdaniem Sądu Okręgowego w ustalonych w rozpoznawanych sprawach stanach faktycznych przeważają cechy charakterystyczne dla umów o świadczenie usług (umowy starannego działania), do których stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu - art. 750 k.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05.12.2000r., I PKW 127/00, OSNP 2002/15/356).

Należy także zważyć, jak wynika z zeznań świadków i samych zainteresowanych, że nie ponosili oni w rzeczywistości jakiegokolwiek odpowiedzialności za wady dzieła (art. 637 i następne k.c.), co jest jedną z cech odróżniających umowy starannego dzieła od umów rezultatu.

Okoliczności powyższe skutkować muszą uznaniem, że przedmiotowe umowy nie były umowami o dzieło, a umowami o świadczenie usług, stąd zainteresowani podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, przy czym podstawę wymiaru składki za ten okres stanowią wypłacone im wynagrodzenia.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

Ze względu na błędne oznaczenie daty jednej z umów zawartej z zainteresowanym M. L. należało jedynie zmienić decyzję dotyczącą w/w zainteresowanego i na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzec, iż nie podlega on obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 18 marca 2011 r. do 20 marca 2011 r. Zgodnie bowiem z art. 13 pkt. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązek ubezpieczeń zleceniobiorcy istnieje od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy. Porównanie umowy z zeznaniami ubezpieczonego i prezesa zarządu powodowej Spółki oraz załączonym do niej rachunkiem, z którego wynika fakt pobrania „zadatku” w dniu 21 marca 2011 r., pozwala na wyciągnięcie wniosku,

iż dniem rozpoczęcia wykonywania przedmiotowej umowy był dzień 21 marca 2011 r. W związku z powyższym należało orzec jak w pkt. 1 wyroku. Odwołanie od niniejszej decyzji w pozostałej części na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. podlegało oddaleniu. (...)